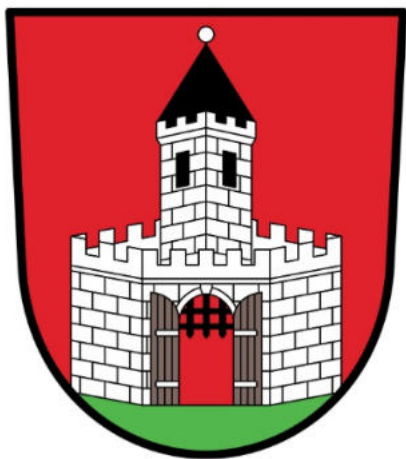

Lístopad 2023

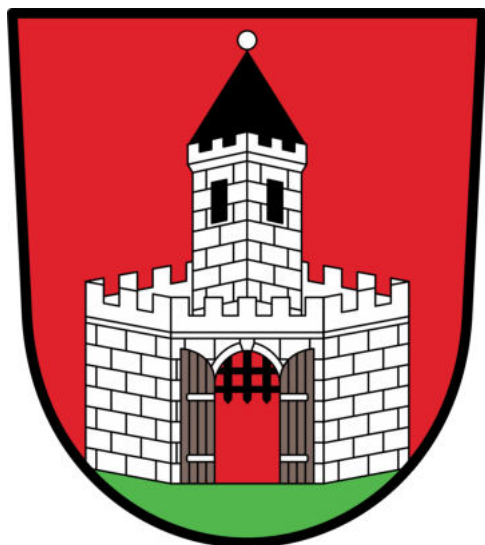
NÝRSKÉ NOVINY

Blata, Bystřice nad Úhlavou, Hodousice, Zelená Lhota, Starý Láz, Stará Lhota

50. ročník / registrace ev. č. MK ČR E 19658

Cena: 10 Kč

Nýrské noviny 50. ročník**VYDAVATEL:**

Město Nýrsko
Náměstí 122, 340 22 Nýrsko

Vychází 11× ročně.

Registrace: MK ČR E 19658

Tisk: Město Nýrsko

INZERCE A REDAKCE:

Náměstí 123, 340 22 Nýrsko

tel. č.: 724 913 778

email: nyrskenoviny@mestonyrsko.cz

UZÁVĚRKA:

Prosincové číslo Nýrských novin vyjde v úterý 5. prosince 2023.

Uzávěrka příjmu příspěvků od dopisovatelů je v pondělí 20. listopadu 2023. Redakce si vyhrazuje právo krátiť dodané příspěvky a nepřijmout je v případě dodání po termínu uzávěrky.

Za původnost a obsahovou správnost jednotlivých příspěvků ručí autor, za obsahovou stránku inzerátu zadavatel.

AKTUÁLNĚ

Motivační program pro lékaře	str. 3
Nové vyhlášky	str. 3
Odpadové hospodářství	str. 4–5
Městská policie	str. 5–6

KULTURA

Ohlédnutí za posvícením	str. 7–8
Dobroty z kuchyně našich čtenářů	str. 9–10
Den informačních center	str. 11
Adventní čas se blíží	str. 12–13

SPOLKY

SDH Zelená Lhota	str. 14
Vernisáž Jan Amos Komenský	str. 15–16
Nýrsko ŽIJE	str. 16–17

SPOLEČNOST

Blahopřejeme	str. 17
--------------	---------

OSTATNÍ

Rekonstrukce bitvy u Nýrska	str. 18–19
Bezprizorní kočky	str. 19

SPORT

Životní jubileum	str. 18–19
------------------	------------

Městský úřad Nýrsko

Pondělí	8.00 - 11.15	12.00 - 17.00
Úterý	8.00 - 11.15	12.00 - 15.00
Středa	8.00 - 11.15	12.00 - 17.00
Čtvrtek	ZAVŘENO	
Pátek	8.00 - 11.15	12.00 - 14.30

tel. číslo: 376 555 611, email: info@mestonyrsko.cz

Sociální odbor

tel. číslo: 376 555 632, email: socialni@mestonyrsko.cz

Městská policie

Pondělí	9.00 - 11.00	14.00 - 16.00
---------	--------------	---------------

tel. číslo: 376 555 655, email: mpolicie@mestonyrsko.cz

Okénko do historie

Z kroniky města 1978:

„Letos byla dána do provozu nově vybudovaná lyžařská sjezdová dráha u Lesního divadla. V zimních měsících byl i příznivý stav sněhu, takže letos využili toto zařízení včetně dobře fungujícího vleku lyžaři z oddílu TJ Okula Nýrsko a mnoho školní mládeže. Základní devítiletá škola v Komenského ulici uskutecnila na nové sjezdovce kurz lyžařského výcviku pro 7. třídy, který byl týdenní. V minulosti se tyto kurzy konaly mimo nýrskou oblast. V závěru kurzu byly uspořádány závody ve sjezdu a slalomu. Vítězové obdrželi medaile i sladké odměny. Na poslední jízdy přišly děti v karnevalovém oblečení. Poděkování patří jak investorům, tak i tělovýchovné jednotě, která vybudováním pěkného svahu zdravý lyžařský sport Nýrsku přibližuje. Dne 12. 2. 1978 v 15:00 hodin uspořádal oddíl lyžování TJ Okula Nýrsko soutěž o získání odznaku Lyžař ČSR.“

Zprávy ze zastupitelstva

Motivační program pro nově nastupující lékaře

V březnu letošního roku přijali zastupitelé našeho města program na podporu stávajících lékařských praxí. Program byl zaměřen na podporu směřující do rekonstrukcí ordinací, částečné úhrady provozních nákladů a nákladů na energie. Prostředky ve výši 1,7 milionu korun byly do tohoto programu uvolněny z rozpočtu města. K dnešnímu dni bylo vyčerpáno cca 600 000 korun. Město i nadále vnímá potřebu finančně motivovat případné nově příchozí lékaře v oblasti zubního lékařství, pediatrie a praktického lékařství pro děti a dospělé a všeobecného praktického lékařství. Programem, jenž bude zacílen právě na tuto skupinu poskytovatelů zdravotní péče, se zabývalo na svém jednání zastupitelstvo města.

Oprava domu čp. 126 na náměstí finišuje. Do konce tohoto roku bude provedena výměna střešní krytiny a fasáda domu. V zimních měsících pak bude realizována rekonstrukce dvou podkrovních bytů, které budou vyčleněny pro potřeby nově nastupujících lékařů. Celkové náklady na rekonstrukci obou domů čp. 124 a 126 dosáhnou částky cca 18 milionů korun.

Miloslav Rubáš
starosta města

Vyhlášky místních poplatků

Parlament České republiky schválil dne 13. července 2023 novelu zákona o místních poplatcích č. 252/2023 Sb. Změny mají vliv především na správu místních poplatků – poplatek za obecní systém odpadového hospodářství, místní poplatek za psa, místní poplatek z pobytu a místní poplatek za užívání veřejného prostranství. Ministerstvo vnitra doporučilo vydat nové obecně závazné vyhlášky, které budou odpovídat nové právní úpravě účinné od 1. ledna 2024. Zastupitelstvo města Nýrska na svém veřejném zasedání v pondělí 30. října odsouhlasilo nové znění těchto vyhlášek. Přesné znění najdete na webových stránkách města Nýrska.

Stanovení místního poplatku za obecní systém odpadového hospodářství

Nově se upravuje stanovení poplatku.

Sazba poplatku pro poplatníka činí **1 050 Kč za kalendářní rok**.

Stanovení místního poplatku ze psů

Sazba poplatku za kalendářní rok činí:

	za prvního psa:	za každého dalšího psa:
a) základní sazba	500 Kč	600 Kč
b) za psa chovaného v domě s pěti a více byty	1 000 Kč	1 500 Kč
c) za psa, jehož držitelem je osoba starší 65 let	200 Kč	300 Kč
d) za psa chovaného v k.ú. Blata, Bystřice nad Úhlavou, Hodousice, Stará Lhota, Starý Láz, Zelená Lhota, jehož držitel je v této části obce přihlášený	200 Kč	300 Kč

Parkoviště

Jak jsme již informovali v předchozích číslech Nýrských novin, v letních měsících došlo k vybudování nového parkoviště u ZŠ Nýrsko ve Školní ulici. Současně s hlavním parkovištěm, které velmi kladně hodnotí obyvatelé domů čp. 818, 819 a také zaměstnanci školy, bylo vybudováno z druhé strany školní budovy parkoviště pro vystupování žáků (značka K+R). Toto parkoviště výrazně přispělo ke zvýšení bezpečnosti žáků při vystupování především v ranních hodinách, kdy je frekvence aut kolem školy vysoká. Toto parkoviště velmi kladně hodnotí rodiče nejen malých dětí. Celkové náklady

na vybudování obou parkovišť byly ve výši cca 5,5 milionu korun.

(red)

Point 14 v našem městě

Město Nýrsko dlouhodobě spolupracuje s organizací Point 14, která se věnuje lidem se závislostí nebo lidem ohrožených závislostí s ohledem na jejich minulost či aktuální situaci. Nejinak je tomu i v roce 2023. Práce terénních pracovníků je založena na odbornosti, diskretnosti a samozřejmě na individuálním přístupu ke klientům. Pracovníci této organizace naše město navštěvují 1× měsíčně, a to v úterý v odpoledních hodinách. Pomocnou ruku nenabízí jen lidem se závislostí, ale i jejich rodinám či blízkým. Veškeré služby jsou poskytovány anonymně a zdarma. Město Nýrsko má zájem o rozšíření takovéto spolupráce a zvýšení četnosti návštěv terénních pracovníků.

Zástupci programu Point 14 se v letošním roce

rovněž sešli s panem Stanislavem Pohunkem z komunitního centra v Nýrsku a domluvili se na společné spolupráci, která by měla probíhat např. formou besed pro širokou veřejnost realizovaných pracovníky terénního programu. Na území města působí Point 14 také v rámci primární prevence, kdy spolupracuje se Základní školou v Komenského ulici a pro žáky druhého stupně připravil v prvním pololetí roku 2023 přednášky na téma „Závislosti“ či „Žijeme online.“

Více informací o organizaci můžete získat na [www. Point14.cz](http://www.Point14.cz), dále na FB stránkách Terénní program Point 14, z.ú. či telefonicky na čísle 774 728 363.

Terénní program

Eva Denková
místostarostka

Odpadové hospodářství

Odpad roztříděný do barevných kontejnerů, tzv. separovaný odpad, je dále využit pro recyklaci. Pokud využitelný odpad jen odhodíte do popelnice na směsný odpad, skončí bez užitku na skládce. Třídění není těžké! Co se děje s vytríděným odpadem? Z recyklovaného skla se nejčastěji vyrábí láhve na nápoje a obalové sklo na potraviny, ale i tepelné izolace. Recyklovaný plast je pak využíván například na výrobu vláken pro výplň zimních bund, spacáků nebo pro výrobu zátěžových koberců nebo tepelných izolací. Z fólií se vyrábí opět fólie a různé pytle. Ze směsi plastů pak vznikají odpadkové koše, zahradní nábytek apod. Recyklovaný papír je pak nejčastěji využit na novinový papír,

kartonové krabice, sešity, obaly na vajíčka, toaletní papír, ale také na stavební izolace. Z nápojových kartonů se pak kromě papíru vyrábí izolační a stavební desky jako alternativy k sádrokartonovým deskám. Odpady z barevných kontejnerů se ještě třídí na dalších linkách, kde se rozdělují na jednotlivé druhy podle jejich dalšího zpracování a zároveň se odstraňují nežádoucí příměsi a nečistoty. V nejbližší době budou v našem městě nahrazeny bílé kontejnery zelenými. Vzhledem k tomu, že svozová firma disponuje třídící linkou na sklo, není potřeba ho třídít. Počet kontejnerů na sklo zůstane beze změn.

Jak správně třídit odpad v našem městě je znázorněno na obrázku.

<u>Modré nádoby</u>	<u>Žluté nádoby</u>	<u>Zelené nádoby</u>
PAPÍR	PLAST, NÁPOJOVÉ KARTONY, KOVY	SKLO BÍLÉ I BAREVNÉ
Patří sem: ⇒ noviny, časopisy, letáky ⇒ knihy ⇒ brožury ⇒ katalogy ⇒ kancelářský a balicí papír ⇒ čisté papírové obaly ⇒ karton a lepenka	Patří sem: ⇒ sešlápnuté PET láhve ⇒ sáčky, tašky, fólie ⇒ plastové obaly od potravin a drogerie ⇒ plechovky od nápojů ⇒ konzervy od potravin ⇒ hliníková víčka od jogurtů ⇒ alobal ⇒ krabice od mléka a džusů	Patří sem: ⇒ láhve od nápojů ⇒ zavařovací sklenice ⇒ flakony ⇒ tabulové sklo
Nepatří sem: × znečištěný papír × voskovaný papír × nápojový karton × papírové kapesníky a ubrousky × pauzovací papír × uhlový papír (kopírák)	Nepatří sem: × polystyren × linoleum × pryžové výrobky × molitan × obaly od olejů × obaly od nebezpečných látek × plynové láhve × kabely a dráty × elektrozařízení	Nepatří sem: × porcelán × keramika × drátěné sklo × zrcadla × varné sklo × zářivky a výbojky × běžné žárovky × televizní obrazovky × monitory

Městská policie informuje

Nová místní úprava silničního provozu

Z důvodu značného zatížení ulice Prap. Veitla silničním provozem a parkujícími vozidly přistou-

pilo město k nové místní úpravě osazením dopravních značek omezujících stání vozidel maximálně na dobu dvou hodin po obou stranách

komunikace. Po několika dnech, kdy strážníci upozorňovali řidiče na novou úpravu, došlo k výraznému uvolnění parkovacích míst pro řidiče, kteří přijedou do ulice nakoupit, něco vyřídit, na oběd do restaurace nebo vyzvednout děti.

Odstraňování silničních vozidel bez registračních značek, nebo s registrační značkou bez platné pravidelné technické prohlídky. Tato problematika se dá rozdělit do tří skupin.

Vozidla bez registračních značek umístěná na místních komunikacích

Na základě ustanovení § 38, odst. 1, písm. c) zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu na pozemních komunikacích, ve znění pozdějších předpisů, je zakázáno provozovat na pozemní komunikaci vozidlo, které není opatřeno registrační značkou. Odstavením takového vozidla na místní komunikaci bez povolení dochází k porušení zákona č. 13/1997 Sb. v platném znění, neboť v tomto případě se nejedná o stojící vozidlo - tzv. dopravu

v klidu v rámci obecného užívání komunikace dle § 19 výše uvedeného zákona, ale v tom čase o odloženou věc, tedy o zvláštní užívání komunikace podle ustanovení § 25, odst. 6, písm. c), bod 2. Stání vozidla bez registrační značky na místní komunikaci tedy podléhá režimu zvláštního užívání a je k němu nutné povolení vydané příslušným silničním správním úřadem na základě žádosti a úhrady příslušných správních a místních poplatků.

V případě zjištění takového vozidla městská policie vyzve vlastníka k odstranění důvodu, pro který nesmí být vozidlo provozováno na pozemních komunikacích, nebo k odstranění a odstavení vozidla mimo takovou pozemní komunikaci. V případě neuposlechnutí takové výzvy je věc postoupena příslušnému správnímu orgánu.

Vozidla s registrační značkou bez platné pravidelné technické kontroly

Podle zákona č. 56/2001 Sb., o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích, v platném znění, § 38, odst. 1, písm. e), provozovatel silničního vozidla nesmí provozovat na pozemních komunikacích vozidlo (a to ani odstavovat na parkoviště, kde se jedná o místo určené k tzv. dopravě v klidu), jehož technická způsobilost nebyla ověřena pravidelnou technickou prohlídkou.

Městská policie v tomto případě postupuje obdobně

jako u vozidla bez registrační značky.

Vozidla, která po dobu více než 6 měsíců nesmí být podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích provozována na pozemních komunikacích z důvodu marného uplynutí lhůty pro provedení pravidelné technické prohlídky

Podle zákona č.13/1997 Sb., o pozemních komunikacích, § 19, odst. 2, písm. h, je na silnicích a místních komunikacích zakázáno odstavovat silniční vozidlo, které po dobu více než 6 měsíců nesmí být podle zákona o podmínkách provozu vozidel na pozemních komunikacích provozováno na pozemních komunikacích z důvodu marného uplynutí lhůty pro provedení pravidelné technické prohlídky nebo technické nezpůsobilosti vozidla zjištěné technickou prohlídkou nebo technickou silniční kontrolou.

V takovém případě městská policie věc oznamuje vlastníku takové komunikace. Zpravidla se jedná o Město Nýrsko. Odbor životního prostředí a silničního hospodářství postupuje dále v souladu se zákonem o pozemních komunikacích a výsledkem může být odstranění a likvidace vozidla na náklady jeho majitele. Ve všech těchto případech příslušné zákony pamatují i na možnost uložení nemalé finanční sankce.

Milan Kolář

Stromosázení

Krásná práce! Tak by se dala nazvat pracovní sobota 21. října. A o co tady šlo? V Nýrsku se konalo již čtvrté stromosázení. Lesní majetek města Nýrsko o celkové výměře 346 ha je velmi rozdrobený. Rozkládá se v šesti katastrálních územích obcí Nýrsko, Starý Láz, Blata, Hodousice, Stará Lhota a Zelená Lhota, proto je hospodaření na tomto majetku o něco náročnější než u scelených majetků. V letech 2017 až 2021 probíhala v městských lesích největší vlna kůrovcové kalamity. To mělo za následek několikanásobné meziroční navýšení těžby a v důsledku toho vznik velkého množství holin.

V sobotu jsme se sešli v 9:00 hodin v hojném počtu na pasece u brány bývalých drubežáren a pustili se do práce. Tentokrát si pro nás pan Sloup připravil sazenice dubu zimního. Vedení městských lesů těší zvyšující se zájem o tyto akce. Celkový počet zasazených sazenic na všech stromosázeních překročil již počet pět tisíc kusů. Je to známka toho, že

lidem není lhostejné, jak to v jejich okolí vypadá, a rádi pomohou. Zároveň mají občané možnost zptat se a dozvědět se, co, jak a proč se v lesích provádí. Nedílnou součástí těchto akcí je i charita. Nejinak tomu bylo i při čtvrtém stromosázení. Za necelé dvě hodinky jsme vysadili 1 410 kusů sazenic. Za sazeničku se počítá zhruba 6 Kč, takže krásných 8 460 Kč se daruje Filipovi, nadanému florbalistovi z Hodousic, na speciální vozík, aby mohl být ve florbale ještě lepší. K této částce přidalo Město Nýrsko Filipovi finanční příspěvek ve výši 35 000 Kč.

Stromosázení je vždy zajímavá práce, a to za každého počasí, jelikož výdělek vždy putuje za některým z postižených dětí našeho města. To přece musí zahrát i za deště.

Děkujeme všem, kteří mají chuť pomáhat, a těšíme se, že se opět potkáme na jaře již na pátém stromosázení. Kdy a kde se bude akce konat, vás bude-

me rádi informovat, třeba se přidá dalších pár rukou, neboť jsme si v sobotu u pana Sloupa zamlu-

vili tu největší paseku. Pomáhat se má a my vždy pomáhat budeme.

Leona Kalná

Kontaktní pracoviště Klatovy

Detašované pracoviště Nýrsko

Úřední hodiny

středa 12:00 - 16:30

Státní sociální podpora

Adresa: Strážovská 529, 340 22 Nýrsko

Telefon: +420 950 128 091

Email: podatelna.kt@uradprace.cz

KULTURA

Ohlédnutí za posvícením

Výstava zahrádkářů

Ve dnech nýrského posvícení se již tradičně konala také výstava ovoce, zeleniny a květín místní ZO zahrádkářů, které se zúčastnili nejen členové zahrádkářské organizace, ale i nečlenové, zahrádkáři – pěstitelé z Nýrska a jeho okolí. Vystavováno bylo 180 výpěstků, které zhlédlo 340 návštěvníků. Mezi nimi byli také starosta a místostarostka našeho města. Dům dětí a mládeže Nýrsko výstavu obohatil svými výrobky a výkresy. V pondělí moštárnu navštívili ještě žáci 1. - 5. třídy obou základních škol a také děti z Duhové školky. Pro všechny byla připravena ukázka moštování i s ochutnávkou. Poděkování patří všem, kteří se podíleli vystavováním svých výpěstků. Bez nich by výstava nebyla tím, čím byla.

Marie Malá

Výstava chovatelů

Chovatelský areál v Nýrsku ožil o pouťovém víkendu již tradiční 56. pouťovou výstavou drobného zvířectva. Každoročně zvelebujeme areál za finanční podpory Plzeňského kraje a Města Nýrska. Jako každý rok i letos přišel výstavu zahájit pan starosta Miloslav Rubáš, tentokrát s paní místostarostkou Evou Denkovou.

Zájem o chovatelskou výstavu byl i tentokrát velký. Do Nýrska se sjeli chovatelé i z velké dálky, aby nakoupili nové kusy do svých chovů. Letošní rok čekalo na návštěvníky přes 230 holubů, 145 králíků, 106 kusů drůbeže a ani exotické ptactvo nezůstalo pozadu. Výstavu navštívilo přes 1 000 platících návštěvníků a děti do 15 let jako každý rok měly vstup zdarma.

Před ukončením výstavy bylo předáno za každou odbornost 12 čestných cen.

Děkujeme všem, kteří se podíleli na přípravě a průběhu výstavy. Velice si vážíme všech, kteří se přišli na výstavu podívat a tím podpořili naši organizaci.

Pavel Volmut

Pouť v DDM

Nýrská pouť patří k akcím, do kterých se Dům dětí a mládeže v Nýrsku pravidelně zapojuje. Chystáme program pro naše občany, kteří v Nýrsku bydlí, a i pro ty, kteří přijíždějí do Nýrska za rodinou či přáteli. Už pošesté připravili vedoucí zájmového kroužku soutěžní výstavu „Memoriál malého Mišáka“. Krásná vzpomínková soutěžní výstava oslavuje nádherný koníček. Ten provází řadu našich modelářů po celý život. Vystavené modely potěší oko diváka, často se veřejnost pozastavuje nad hodinami strávenými nad výrobky přesně korespondující se skutečností. Do programu se zapojují i další vystavovatelé. Je to nádherná podívaná korunovaná úspěchy vítězů. Pořadatelé zajišťují krásné ceny, odborná porota vybírá pečlivě ty nejlepší výrobky. Závěrečný ceremoniál je vzpomínkou i oslavou zručnosti modelářů ze všech koutů naší republiky. V doprovodném programu se mimo jiné představil keramický a rukodělný kroužek DDM Nýrsko. Byl estetickým doplňkem výstavy. Dále přijali pozvání RC modeláři, Klub 3. armády v Klatovech, pan malíř Tomáš Balý, pan Jiří Altman s ukázkou 3D tisku, prodejce modelář-

ských potřeb pan Krejčí – Draco, pan Svoboda se svými letadly, pan Kašpar s loděmi, dále pan Zdeněk Vencel starší, pan Korbel, pan Hofrichter atd. Vám všem příznivcům, kteří jste do DDM našli cestu, děkujeme a zveme všechny zájemce na příští podzimní výstavu.

Pavla Karlovská

Dobroty z kuchyně našich čtenářů

V minulém čísle Nýrských novin jsme vyhlásili novou rubriku s názvem **DOBROTY Z KUCHYNĚ NAŠICH ČTENÁŘŮ**, kam můžete zasílat své osvědčené recepty. Každý měsíc budeme sbírat recepty na jiné téma.

Téma na měsíc listopad: SVATOMARTINSKÁ HUSA A JINÉ PODZIMNÍ POCHUTINY

Svátek svatého Martina už dnes není tak významný jako třeba Vánoce nebo Velikonoce, přesto asi všichni víme, že by v ten den měla na stole být pěkně vypečená husí pečinka. Naši předci ji doplňovali ještě sladkým pečivem, posvícenskými koláči nebo martinskými rohlíky.

Sladké svatomartinské pečivo se nazývalo v různých krajích různě: svatomartinské rohy, rohlíky nebo podkovy svatého Martina. Těmi dívky obdarovávaly své hochy.

Sv. Martin má za sebou zajímavý příběh.

Narodil se v roce 316 v rodině římského důstojníka. Dětství prožil v Pavii na severu Itálie. Jako mladý musel nedobrovolně vstoupit na přání otce do císařské armády k jezdecku.

Vypráví se, že jednou v zimě projížděl na bílém koni městskou branou a potkal chladem se třesoucího žebráka. Martin neměl u sebe nic než svůj červený vojenský plášť. Rozťal ho mečem a jednu polovinu žebrákovi daroval. V noci se mu zdálo, že s tou polovinou pláště přišel Kristus a řekl mu, co udělal jednomu z nejmenších, to udělal jemu. To byl moment obratu Martina – voják zanechal válčení, stal se křesťanem, poustevníkem, posléze biskupem, který založil klášter nedaleko Tours.

Proč husy

Legendy, které vysvětlují, proč na tento svátek končí husy na pekáči, jsou dvě. Sv. Martin v době, kdy byl poustevníkem, shromáždil okolo sebe násle-

dovníky a mnichy. Když zemřel biskup z Tours ve Francii, lidé si zvolili Martina jako nového biskupa. Jenže ten se před delegací schoval v jedné z pousteven, ale prozradily jej husy. Podle druhé legendy rušily husy svým kejháním Martina při kázání a pykají za to dodnes.

A tak se stala husa, někde i polovina pláště, atributem sv. Martina.

Tradice svatomartinských hodů na husách ale může mít i prozaičtější vysvětlení. Podzim souvisel i s tím, že se zabíjely husy, dělaly se poutě a trhy. Končil služební rok čeledínů a obecních zaměstnanců – pastýřů, kovářů, ponocných. Za svou práci dostávali mzdu a naturálie. Uzavíraly se smlouvy nové. To vše byl důvod k oslavě s bohatstvím jídla a pití.

Zvyky

Na huse si vždy pochutnala celá domácnost a rozdělení jejího masa mělo přesná pravidla. Nejnižší sluha dostával křídlo, aby prý při práci lítal, vyšší sluha stehno, hospodář sám si nechával zbytek. Každé z husích nohou se dávala do střevíců pod nohy, aby se nepotily, nebo mezi prsty, aby nerostla kuří oka.

Pranostiky

Na svatého Martina kouřívá se z komína a na svatou Kateřinu schováme se pod peřinu.

Martin a Kateřina na blátě – Vánoce na ledě.

RECEPT:

Husa pečená s červeným zelím

Potřebujeme husu o hmotnosti cca 4,5 kg, 4 jablka, 5 cibulí, 1 mrkev, malý celer, 40 g majoránky, 30 g pelyňku černobýlu, sůl, pepř, kmín, červené víno na podlití.

Na zeli si připravíme 1 hlávkou červeného zelí, 10 jablek, 5 cibulí, 3 bobkové listy, 3 jalovcové bobule, 2 hřebíčky, 100 g cukru, 250 ml octa, 250 ml rostlinného oleje, 5 dcl červeného vína, 100 g rybízového želé, špetku skořice, sůl.

Husu vytřeme solí a pepřem, plníme nádivkou z nakrájené cibule a nastrouhaných jablek. Břišní otvor zašijeme, nohy svážeme provázkem. Husu po celém povrchu osolíme a silně pokmínujeme. Pekáč vyložíme nakrouhanou mrkví a celerem a vložíme do něj husu prsíčky dolů. Podlijeme a dáme do rozpálené trouby. Pečeme ji 2,5 hodiny zakrytou při 190 stupních. Potom ji obrátíme a dopéká-

pokračování na str. 10

me odkrytou za zvýšené teploty ještě půl hodiny. Kůžička musí být křupavá. Během pečení poléváme husičku vypečenou šťávou, podle potřeby podléváme. Nakonec sebereme vypečené sádlo. Vypečenou šťávu spolu se zeleninou rozmixujeme, ochutíme solí, pepřem, zalijeme červeným vínem a ev. zahustíme jíškou, krátce povaříme. Nádivku vyjmeme, ta se nekonzumuje, slouží jen k ochucení husy!

Zelí připravujeme den předem. Hlávku zelí a oloupaná jablka najemno nastroháme, přidáme nadrobno nakrájenou cibuli, bobkové listy, hřebíček, jalovec, skořici, cukr a sůl. Vše ve velkém hrnci promícháme a necháme do druhého dne odležet. Druhý den přidáme ocet, olej a víno a vaříme na mírném ohni ještě asi hodinu.

(Václav M.)

Vlastní recepty můžete přinést do městské knihovny nebo zaslat na adresu:

knihovna@knihovnanyrsko.cz, a to vždy do 20. v daném měsíci. Nezapomeňte uvést jméno autora a přidat fotografii.

Nýrsko a husy

Když se v tomto čísle věnujeme svatomartinské huse, je docela příhodné zmínit, jak byly právě husy pro Nýrsko důležité.

Naše město leží na křižovatce dvou historických zemských stezek. Jedna vedla po vrcholcích hor a druhá, ta významnější, vedla z Bavorska přes Svatou Kateřinu, Uhliště a Nýrsko dále do vnitrozemí. Již od dob Jana Lucemburského jsme tedy byli důležitým celním městem. Ve 14. století za císaře Karla IV. bylo Domažlicím uděleno privilegium pro vývoz peří. A protože velká města využívala možnost vyhostit židovské obchodníky mimo hranice města, přeložili tito svoji působnost na šlechtické statky v okolí. A Nýrsko bylo díky své poloze na stezce k obchodování předurčeno. Obchod postupně vzkvítal a v polovině 19. století se Nýrsko spolu se Všeruby stalo hlavním městem evropského obchodu s peřím. Ročně se odtud exportovalo 10 000 metrických centů peří nejenom do Německa, ale třeba do Francie, Švýcarska a Holandska. Kromě něj se vyvezlo více než 50 000 hus a 100 000 kg vajec, která putovala mimo jiné až do Anglie.

Husy se k nám dostávaly z celého Pošumaví, často až z okolí Českých Budějovic. Odtud šlapaly po svých na vlak do Bavor, v některých případech prý až do Prahy.

Obchod s peřím byl téměř výlučně v rukou židovských obchodníků. V Nýrsku to byla např. firma Janowitz a firma Klauber a syn, o kterých máme zmínku již z roku 1746. Kolem roku 1840 byla patrně největší firmou Porges otec a syn. Potomci těchto rodin se často osamostatnili a založili

vlastní firmy po celé Evropě. Majitel firmy Fleischl, pocházející z Nýrska, se stal dánským královským konzulem.

Zajímavý je konkurenční boj, který se rozhořel kolem roku 1800 mezi Nýrskými a bohatou židovskou komunitou ve Starém Sedlišti u Tachova. Tamní obchodníci se za podpory samotného Rotschilda z Paříže pokusili Nýrské zbavit výsadního postavení. Nepovedlo se a Nýrští nechali veškerou konkurenci daleko za sebou.

Nejednalo se samozřejmě pouze o obchod, ale o celý proces zpracování včetně parního čištění. V tomto odvětví tak našlo obživu velké množství lidí. Škoda, že historii velkých nýrských firem násilně přerušila druhá světová válka.

Za fotografii děkujeme panu Mrázovi.

Obchod s peřím – Rudolf Blahut

(čp. 85 na nýrském náměstí někdy mezi válkami)

Petr Vaňkát
knihovnik

Den informačních center

V pondělí 23. října jsme se zúčastnili celorepublikové akce „Den informačních center“. Tento den pro nás nebyl novinkou, jelikož premiéru jsme měli již minulý rok. Pro velký ohlas jsme si tento den rádi zopakovali. Překvapila nás velká účast, i když někteří se objednali dopředu. Testík byl přizpůsoben jak pro děti, tak pro dospělé. Navštívily nás děti jak z mateřských škol, tak školní družiny a s velkým potěšením i kolemjdoucí. Všichni se těšili se na nový testík o Nýrsku, ve kterém byla například otázka, jak vysoká je hráz nýrské přehrady. Dáreček od nás byl bonus, který zahrál. Kdo to ani letos nestihl či proměškal, tak příští rok na viděnou s nějakou zajímavou otázkou.

Leona Kalná

Městské kulturní středisko pro vás připravuje

Kolumbie

Tentokrát se společně podíváme do skutečné exotiky. Přechod pohoří Cocuy, kam je dnes vstup zakázán, národní park Tayrona a mnoho dalšího nás čeká na cestovatelské besedě s Janou Dvorskou. Zprostředkovaně navštívíme kmen Kogiů, což je jedna z nejzachovalejších domorodých kultur Jižní Ameriky. Sami sebe označují jako Starší bratry, o běloších hovoří jako o mladších bratrech, svůj domov pokládají za srdce světa. A co dál? Nechte se překvapit. Šest týdnů pobytu v této nádherné zemi, to už je pořádná porce fotografií a zážitků. Jste srdečně zváni!

Kdy: 9. 11. 2023 od 18:00 hodin

Kde: sál nad Městskou knihovnou Nýrsko

Vstupné: 70 Kč

Kaštanování

Podzimní dny jsou v plném proudu, padá listí, ale také kaštany, které jsme pro vás nasbírali, abychom si s nimi mohli společně pohrát. Ale pozor! Tentokrát nebudeme potřebovat ani špejle, ani nebozízek, ani jiné výtvarné nářadíčko. A co se tedy bude dít? Komu je určeno tohle páteční odpoledne? Všem těm, kteří mají chuť si hrát. Přijď za námi, těšíme se na tebe!

Kdy: 10. 11. 2023 od 16:00 hodin

Kde: náměstí před knihovnou

Varhanní koncert

V minulém čísle Nýrských novin jsme vám přiblížili historii varhan v kostele sv. Tomáše a také proběhlou rekonstrukci.

Zveme vás na varhanní koncert u příležitosti dokončení renovace varhan v podání Vojtěcha Nováka, kterého na flétnu doprovodí Eliška Bošková. Po skončení koncertu bude umožněna také prohlídka tohoto historicky významného nástroje.

Kdy: 22. 11. 2023 od 19:30 hodin (k svátku sv. Cecílie, patronky všech hudebníků)

Kde: kostel sv. Tomáše

Vstupné: dobrovolné

Ani o den dýl!

Potřebujete se zbavit přehnaně milující přítelkyně? Nastěhujte si do bytu svého nejlepšího kamaráda! Pavel namluví své dívce Sofii, že jeho přítel Martin ztratil matku, a proto se k nim nastěhuje. Ve skutečnosti doufá, že Sofie takovou situaci neunes a odejde. Martin se nastěhuje proti své vůli s tím, že je to na týden a „ani o den dýl“. Tak tedy začíná výbušná domácnost ve třech, plná lží, nízkých přetvárek a jiných každodenních potěšení. Hra Ani o den dýl! šikovně převrací klasické prvky komiky a odtud pramení její osvěžující originalita. Je tak ztřeštěná, jak se na francouzskou komedii sluší a patří.

Přijďte se pobavit bláznivou komedií Ani o den dýl!

Kdy: 24. 11. 2023 od 19:00 hodin

Kde: Kulturní dům Nýrsko

Vstupné: 350 Kč

Předprodej vstupenek v IC Nýrsko.

Adventní čas se blíží

Zanechte na chvíli toho věčného shánění, shonu a nervozity. Zastavte se a staňte se na okamžik zase dětmi, které se těší na VÁNOCE. V dnešní době už mají Vánoce zcela jiný nádech, než měly za našich předků. Prvotní význam adventního času je takřka zapomenut, vzal za své v několika posledních desetiletích. A to je škoda. Vždyť toto krásné období roku je nádherné právě ve svém očekávání a v těšení se na příchod toho nejkrásnějšího dne v roce, Štědrého dne. Dřívější klidné období adventního

času nahradila honba za co nejhodnotnějšími vánočními dary, největšími vánočními stromky a co neplněnějšími lednicemi. Ovšem je třeba zmínit, že někteří z nás i v tomto moderním uspěchaném světě nechávají dostatek času na uchování a udržování těch nejhezčích adventních zvyků. Křehká krása rozkvetlých barborek, pečení vánočního cukroví a vánoček, vytváření adventních věnců, strojení stromečku - všechny tyto zvyky se stále dodržují. Dodnes se také dodržuje zvyk, kdy se od

pokračování na str. 13

první adventní neděle zapaluje vždy jedna svíčka na adventním věnci. Ale co ostatní zvyky a tradice? Jistě není mnoho lidí, kteří by alespoň jednou v životě o Vánocích nezkoušeli pouštět lodičky ze skořápek ořechů. V našem městě je už řadu let zvykem společné rozsvícení vánočního stromu právě první adventní neděli. A stejně tomu bude i v letošním roce. První adventní neděli se v 15:30 hodin společně sejdem na našem náměstí. A na co

se můžete těšit? Nebudou chybět vánoční trhy, program dětí z Domu dětí a mládeže Nýrsko, proslov starosty města Miloslava Rubáše a požehnání od faráře Ryszarda Potegy, po kterém společně rozsvítíme vánoční strom. Následně si budeme moci zazpívat známé vánoční písně se skupinou Capra di Fossa. Den před naším setkáním na náměstí jste srdečně zváni do areálu Pod sjezdovkou, kam snad kromně čertů přijde i Mikuláš a andělé.

(red)

Adventní čtení

Každý rok pro vás v Městské knihovně Nýrsko připravujeme sérii adventních čtení. První proběhne ve čtvrtek 30. listopadu od 16:00 hodin. Děti s rodiči si přijdou nejenom poslechnout pohádku v podání některého z rodičů, ale zapojí představivost a šikovné ruce při výtvarné dílničce. A protože první čtení vychází před Mikulášem, je téma dílničky asi jasné. Další čtení budou následovat vždy ve čtvrtek až do 21. prosince.

Těšíme se na vás!

Kdy: 30. 11. 2023 od 16:00 hodin

Kde: Městská knihovna Nýrsko

foto archiv 2022

Zahradkáři pro vás připravují

Přírodní zahrada

Přírodní zahrada a jak o ni (ne)pečovat. Přednáška s projekcí fotografií vás seznámí s velice oblíbenou zahradní záležitostí a koníčkem mnoha lidí. Přírodní zahrady musí splňovat mnoho podmínek, aby jejich majitelé mohli o certifikaci požádat a obdržet tak i plaketku s ježečkem, která je poznávacím znakem přírodních zahrad. Majitelé těchto zahrad podporují projekt Zahradní turistika, vzdělávají se na seminářích a pořádají zájezdy do přírodních zahrad u nás i v sousedních státech.

Přednášet bude Věra Dvořáková, která je majitelkou přírodní a ukázkové Zahrady u malíře v Myslovicích. Vyprávět bude o tom, jaké prvky by měla zahrada mít, jak podpořit druhovou rozmanitost tak, aby fungovala vyváženě jako celek.

Kdy: 8. 11. 2023 od 17:00 hodin

Kde: moštárna Nýrsko

Vstupné: dobrovolné

Zážitkové zahrady Rakouska

Tato přednáška bude opět zaměřena na přírodní zahrady, tentokrát ale na zážitkové, a to u našich sousedů v Rakousku. Od komplexu přírodních zahrad Kittenberger Erlebnisgärten a Garten Tulln nás dělí víc jak čtyři hodiny cesty. My se ale do nich můžeme podívat prostřednictvím fotografií a povídání Aleny Zelenkové, majitelky Prvo-republikové zahrady v Janovicích nad Úhlavou. Zaměří se nejen na design a zajímavé rostliny, ale také doporučí principy, které můžeme snadno využívat v našich zahradách.

Kdy: 22. 11. 2023 od 17:00 hodin

Kde: moštárna Nýrsko

SDH Zelená Lhota

Ve třetím říjnovém týdnu přijel na ozdravný pobyt do Rodinného hotelu Zach dětský pěvecký sbor Gymnázia Lud'ka Pika z Plzně. V rámci jejich pobytu uspořádali v kostele sv. Wolfganga v Zelené Lhotě koncert, ve kterém nám zazpívali české lidové písně i písně světových skladatelů. Protože se rok blíží pomalu ke svému konci a Vánoce se přibližují, zazpívali nám na závěr i několik vánočních koled. Mohu za všechny říci, že to byl krásný zážitek.

Martin Kalianko

Vernisáž Jan Amos Komenský

Jana Amose Komenského známe úplně všichni. Že s ním ale souvisí legendární americké kytary Martin, Genadendal - sídlo Nelsona Mandely v jižní Africe, indiáni Lenni Lenape nebo také Delaware, česká stopa na národním grónském obleku, atmosféra Sudet, Nýrska a myšlení celého českého národa, to může být pro jednoho z nás, doufejme, příjemná novinka.

Proto jsme se v úterý 24. 10. 2023 sešli v sále nýrské knihovny, abychom vernisáží ve velmi příjemné atmosféře spojené s dobrým jídlem a vynikajícím vínem otevřeli výstavu „Jan Amos Komenský: nepatrná součást příběhu, který nekončí.“ Hudebně nás provedli večerem skvělí muzikanti ze severu Čech s rokycanskou klavírní podporou.

Na úvod proběhlo představení J. A. Komenského,

kterého známe především jako pedagoga, spisovatele, diplomata a také jako biskupa Jednoty bratrské, církve založené v roce 1457 v reakci na frustraci a únavu z husitských válek, na úpadek tehdejšího kněžského stavu a na celkovou atmosféru té doby.

Účastníci vernisáže se dozvěděli, že Komenský jako člen Jednoty bratrské vyrůstal v přelomové a složité době. Sám už jako dítě prožívá mnoho těžkostí, které ho výrazně formují. Přichází o oba rodiče a dvě ze čtyř sester, vyrůstá u tety. Po studiu se stává kazatelem v Kunvaldu, kde rovněž vyučuje. Na pozadí pobělohorských událostí, kdy se musí skrývat, mu umírá manželka a dvě děti. Později přichází o druhou ženu a do toho je přímým účastníkem pobělohorské etapy českého národa, která znamenala zánik svobody vyznání, rozsáhlou emigrační vlnu, které je sám součástí, a kdy třicetiletá válka nabírá na obrátkách. Všechny tyto tragé-

die poznamenávají nejenom Komenského, ale i celý český národ. Až po roce 1648 poznává, že návrat do Čech z exilu už nebude možný. Naděje na změnu se však nevzdává, navzdory okolnostem nezahořkne a udržuje věrnost hodnotám, kterým věří až do konce. Sám ale ví, že je pouhou nepatrnou součástí mnohem většího a širšího příběhu českého národa, který je úzce spjat s Jednotou bratrskou. Ta krátce po svém vzniku v 15. století zakládá sirotčince, nemocnice, školy, živí se řemeslem či obchodem a pevně drží hodnoty jako je upřímnost, opravdovost, pokora v běžném každodenním životě, nejenom o nedělích, život v komunitě, v přátelství a bratrství. Rovněž není ochuzena o množství chyb a přešlapů, kterým ale čelí ve světle hodnot, které žije, a tím utváří atmosféru pokory a smíření. To se stává světlem a pomocí mnoha lidem okolo, a tak se Jednota bratrská rozšiřuje po celém tehdejší Česku i Moravě.

Naneštěstí je tento vývoj násilně ukončen kolem roku 1620, nejdříve konfliktem českých stavů vč. Jednoty s habsburskou vládou, defenestrací, nepovedenou volbou nového krále, rozpory, politickými i osobními sváry a nakonec bělohorskou bitvou a popravou českých pánů na Staroměstském náměstí v roce 1621. Mezi lety 1621–1628 se protestantská část národa vydává do exilu, včetně Jednoty bratrské. V dalších letech příběh Jednoty pokračuje v okolních zemích a ve světě, jak výstava ukazuje, od Polska, Německa po jižní Afriku, Grónsko, Ameriku, Aljašku i Dálný východ.

Příběh svobodného vývoje českého národa i Jednoty byl těmito událostmi ukončen, a když po třicetileté válce v českých zemích zbyla zhruba jedna třetina obyvatel oproti letům před rokem 1620, jako by český národ přišel o své vnitřnosti a je naprosto vykořeněn. Tato hluboká jizva, jak jsme se společně shodovali, leží na našem národě dodnes. O co byly obohaceny národy kolem, které přijaly exulanty z řad Jednoty a celého národa, o to jsme byli ochuzeni jako národ my.

V mnohém tuto situaci známe velmi dobře z našeho Nýrska a Sudet obecně. Nýrsko samo zažilo před válkou útěky židovských rodin před nacisty, pokud vůbec mohli utéct, poválečný odsun a následnou novou etapu osidlování lidmi, kteří ale už neměli ten generacemi vytvořený vztah k městu a k sobě

navzájem. Následovala komunistickým režimem vytvořená čára, útky přes ní, násilné pronásledování těch, kteří s režimem nesouhlasili, všudypřítomné udavačství. To vše se vepsalo do místní atmosféry, o čemž velmi trefně promluvil starosta Nýrska pan Rubáš. A tak každodenně pocítujeme onu vykořeněnost projevující se mnohdy v neúctě vůči lidem okolo, pomluvami a nepřátelstvím namísto ochoty komunikovat a otevírat i bolavá témata tak, aby bylo možné najít v pokoře a smířlivosti řešení.

Aby společný čas, který jsme na vernisáži trávili, nebyl ukončen beznadějí, společně jsme se povzbudili, že i když zažíváme ono neblahé dědictví odsunů, vykořenění nejen Nýrska, ale i českého národa,

naděje na smíření existuje. Máme mnohé předky, třeba jako Komenského a jiné další, kteří nám to

dosvědčují. Sami prošli těžkostmi, ale nezahořkli, našli odvahu a pokoru žít pravdivě a ne v ukřivdnosti a zahořklosti. V Polsku se o Čechách v 18. století říkalo: „Copak jsem Čech, abych mluvil pravdu?“ Dnes už to zní téměř neuvěřitelně, ale i toto je obraz hlubokého vnitřního smíření a přesahu našich předků. Máme tedy dobrá dědictví, naděje našich předků a jejich víru, pokoru, odhodlanost, smíření a vlastenectví v tom pravém smyslu slova.

O nich a jejich příbězích je tato výstava. Je to naše společná historie, ke které se můžeme vracet pro mnohá povzbuzení a čerpat z ní pro přítomnost i budoucnost.

Když závěrem zazněla symbolicky píseň Modlitba pro Martu, ve které rezonuje část slov z modlitby Komenského pro český národ „Věřím i já Bohu, že po přejití vichřic hněvu (hříchy našimi na hlavy naše uvedeného) vláda věcí tvých k tobě se zase navrátí, ó lide český“, věřím, že jsme společně odcházeli povzbuzení s novou nadějí pro další, mnohdy nelehké dny.

Na závěr nezbyvá než poděkovat Muzeu královského hvozdu Nýrsko, bez kterého by výstava nemohla probíhat. A opravdu velké díky všem, kteří přes velkou zaneprázdněnost dorazili a podpořili celý večer ochotou naslouchat a sdílením svých vlastních zkušeností.

*Standa Pohunek, Jednota bratrská Nýrsko,
Alfa Nýrsko a komunitní centrum kONEkt*

Nýrsko ŽIJE

Připomínka 17. listopadu - Den boje za svobodu a demokracii

Spolek Nýrsko ŽIJE připravil řadu zajímavých akcí na připomenutí významného dne v českých dějinách - 17. listopadu, Dne boje za svobodu a demokracii. Toto výročí je spojené s klíčovými událostmi v roce 1989, které vedly k pádu komunistického režimu a nastolení demokracie v bývalém Československu.

Výstava „Střípky revoluce“

Občané Nýrska a okolí budou mít možnost zhlédnout fascinující výstavu s názvem „Střípky revoluce“. Tato výstava kombinuje historická fakta s osobními vzpomínkami pamětníků revoluce, kteří události roku 1989 prožili na vlastní kůži. Výstava bude k vidění pouze na Národní třídě v Praze

a v Nýrsku na ploše vedle moštárny.

Každé z výrazných témat roku 1989 je doplněno střípkem z paměti konkrétního pamětníka, což zajišťuje autentičnost a osobní perspektivu na události. Venkovní panely výstavy obsahují prvky rozšířené reality, díky kterým se na displeji objeví video, včetně záběrů z Národní třídy a vyprávění pamětníků. Tím se návštěvníkům otevírá možnost vnímat historii prostřednictvím očí těch, kteří ji prožili. Sametovou revoluci hodnotí různí účastníci, včetně politických vězeňkyň a příslušníků StB, což ukazuje, jak odlišně mohli lidé tehdejší události vnímat.

Vernisáž se bude konat dne 17. listopadu od 16:00 a slibuje zajímavý program a významné hosty. Mgr. Lukáš Kopecký představí výstavu, následně

promluví Pavel Novák, zakladatel Občanského fóra v Nýrsku, a Miroslav Anton, zakladatel Občanského fóra v Plzni a klíčová postava revoluce v Plzni. V rámci vernisáže nebudou chybět ani hudební momenty. Zazní třeba píseň „Modlitba pro Martu“ a na závěr programu se diváci mohou těšit na „Laser show“ s motivy revoluce.

Koncert pro svobodu a demokracii

Večer 17. listopadu od 19:00 se v Kulturním domě Nýrsko uskuteční slavnostní koncert pro svobodu a demokracii. Na pódiu se představí sopranistka Národního divadla Lucie Silkenová, která má bohaté zkušenosti z vystupování v prestižních operních domech a s významnými orchestrálními tělesy. Do-

provázet ji bude Kristýna Kasíková na klavír.

Téma koncertu, „Lucie Silkenová: Od Hubičky k Rusálce“, je věnováno výhradně českému repertoáru, včetně skladeb B. Smetany, A. Dvořáka, L. Janáčka, B. Martinů a dalších. Koncert slibuje hudbu, která zprostředkuje krásu a bohatství české kultury.

Přijďte se připojit k oslavě svobody, demokracie a odvahy lidí, kteří přispěli ke změně, jež přivedla naši zemi do nové éry.

Srdečně vás zveme 17. listopadu od 16:00 vedle moštárny a od 19:00 na koncert v Kulturním domě Nýrsko. Vstupenky na koncert jsou v předprodeji v cukrárně na rampě.

kolektiv Nýrsko ŽLJE

SPOLEČNOST

Blahopřání

V měsíci říjnu oslavili své životní jubileum:

František PILIAR 80 let

Milada NEUDEKOVÁ 80 let

Jaroslav SVOBODA 80 let

K Vašemu významnému životnímu jubileu Vám upřímně blahopřejeme a přejeme do dalších let pevné zdraví, štěstí, pohodu a spokojenost v osobním životě.

Opustili nás

V měsíci říjnu jsme se rozloučili....

Květoslava Ježková, 1943, Nýrsko

Máte-li zájem o zveřejnění životního jubilea či jiné významné události vašich blízkých, kontaktujte nás na telefonním čísle 724 913 778 nebo nám napište na email nyrskenoviny@mestonyrsko.cz.

Rekonstrukce bitvy u Nýrska - 2. ročník

Historie střetnutí

Před 555 lety nedaleko města Nýrska proběhla bitva mezi českým královským vojskem a vojskem Bavorů. Silné bavorské vojsko proniklo 10. října 1468 přes českou hranici a oblehlo Nýrsko. Oldřich Janovský, přesvědčen o marnosti odporu, začal vyjednávat s jedním z bavorských hejtmanů o vydání městečka za podmínky svobodného odchodu civilního obyvatelstva. Bavoři na návrh přistoupili. Když však vyšli obyvatelé z městečka, byli navzdory slibům „na čest a víru“ napadeni, někteří pobiti, jiní zajati a Nýrsko poté bylo do základů vypáleno. Bavorské vojsko tábořilo u Nýrska až do 14. října a pustošilo vesnice v okolí.

15. října 1468 se teprve zkonsolidovala česká obra-

na a došlo ke spojení královského vojska s městskou hotovostí z Klatov a Domažlic. Společně pak uštědřují bavorskému vojsku tvrdou porážku. V bitvě je zabit i velitel německého vojska Albrecht Nothafft z Wernberga. Velitelem českého vojska byl pravděpodobně Racek Janovský z Janovic na Pajrece, který byl v roce 1468 ustanoven králem Jiřím z Poděbrad hejtmanem v Klatovech. Rackův sídelní hrad Pajrek je situován v těsném sousedství Nýrska a představoval první linii obrany na nýrské silnici. Ukořistěné německé prapory jsou na památku vítězství vystaveny v klatovském kostele.

O přesném datu a místě se vedou dodnes spory, my jsme vycházeli z knihy Jiřího Janského *Kronika česko-bavorské války*.

Rekonstrukce bitvy u Nýrska proběhla 14. 10. 2023, tedy skoro na den přesně jako ve skutečnosti.

První ročník proběhl v roce 2018. S Pavlem Strán

ským jsme se rozhodli, že by bylo dobré k 555. výročí bitvy uspořádat další pokračování.

V první části ukázky mohli diváci vidět vpád bavorského vojska do Čech a obležení Nýrska. Proběhlo jednání s bavorským velitelem o odchodu civilního obyvatelstva z města a jeho následné pobití. V závěru první ukázky bylo dobyté město a nad hradbou vyvěšena vlajka Albrechta Nothafta. V pauze mezi bitvami diváci vyslechli přednášku o vývoji palných zbraní od Davida Vobra včetně praktických ukázek ze všech palných zbraní a jeden odvážný divák si mohl zkusit i odpálit dělo. Mohli si prohlédnout dobový tábor a stánky. Představil se spolek středověkého tance Kancioneta, který předvedl nejen historické tance, ale prozradil i různé zajímavosti o středověku.

V druhé části ukázky bylo předvedeno bavorské tábořiště u Nýrska a loupeživé výpady do okolí. Zde už byli Bavoři zastíženi královským vojskem. Je provedeno několik útoků na bavorský tábor. Z hořícího tábora nakonec Bavoři ustupují a v závěrečné části ukázky jsou všichni pobiti včetně jejich velitele. V té chvíli je zraněn i velitel českého vojska. K jeho nohám je pak složena korouhev Roberta Nothafta.

V obou ukázkách bylo hojně použito palných zbraní - hákovnice, píšťaly, arkebuzy a děla. Byla to celkem 4 děla, rychlice, tarasnice a kulverina od Davida Vobra a rychlice od Slánské rotě.

Tento druhý ročník i přes nepřízeň počasí snad dopadl dobře a doufám, že jak nýrští diváci, ale i ostatní, kteří se sem sjeli z Plzně, Strakonice, Sušice, Klatov, tak všichni účinkující odcházeli spokojeni.

V České republice se pořádá několik rekonstrukcí středověkých bitev (převážně z doby husitské - Sudoměř, Lipany, Hořice), ale téměř žádná z doby krále Jiřího z Poděbrad, proto bych rád navázal na tuto tradici, aby se rekonstrukce bitvy mohla tady v Nýrsku opakovat pravidelněji.

Rád bych tímto poděkoval Pavlu Stránskému a TJ Nýrsko za spolupráci. Bez jejich pomoci a podpory by se tato akce jinak neuskutečnila.

Dále děkuji především všem účinkujícím, kteří do Nýrska přijeli ze všech koutů Čech, Moravy a také z Německa. Speciální dík patří Slánské rotě, bez nich by tato rekonstrukce bitvy také nebyla. Všem divákům, kteří i přes velkou nepřízeň počasí přišli a hlavně i vydrželi do konce, moc děkuji a moc si

pokračování na str. 19

toho vážím.

V neposlední řadě můj dík patří lidem, kteří zajistili stavbu kulis a během silných poryvů větru se stále dokola snažili hradby a domy udržet (Karel Bureš, Roman Sedláček, Jiří Valdman, Dušan Kubečka, Tomáš Bureš). S přípravou kulis pomohli ještě také Olda Kratejl, Jarda Hůla, Martin Peller a Roman.

Děkuji také zvukařům (RN Produkce), kteří se postarali o parádní nazvučení celé akce, Chomimu za velmi profesionální a akční komentáře bitvy, Davidu Vobrovi za ukázkou o vývoji palných zbraní a spolku středověkých tanců Kancioneta, Standovi Bouzkovi za natočení naprosto profesionálního propagačního videa na bitvu, Městu Nýrsko za poskytnutí prostoru a technickou podporu, hodousickým hasičům, kteří věnovali celou vybranou částku za parkovné Filipu Korschinskému na invalidní elektrický vozík.

Za podporu děkuji své rodině, svým blízkým, své dceři, Hance, sestře Mirce, Petrovi Burešovi a Vojtovi. Bez nich by to nešlo.

Sponzoři - firma Buvolss s. r.o., Elektrovize Miroslav Bílý, Dušan Kubečka, Fa Schumacher.

Pevně věřím, že se vám akce i přes nepřízeň počasí líbila, a budu doufat, že se u příležitosti rekonstrukce bitvy u Nýrska zase někdy sejdem.

Daniel Bílý

Bezprizorní kočky

Jistě jste mnozí zaznamenali, že město Nýrsko se na začátku tohoto roku přidalo k těm osvěceným městům, kde funguje kastrovací program bezprizorních koček.

Za tento vstřícný přístup velice děkuji.

Ačkoli jsme jen dvě dobrovolnice, snažíme se, aby kočky, které neměly v životě štěstí na domov, měly alespoň trochu kvalitní život. Kastrace je základem

Tahle kočička žila roky u ubytovny, stále dokola rodila koťata...tři měsíce trvaly pokusy o odchyt. Nakonec se podařilo kočičku i její koťata odchytit a dnes mají všichni nové domovy.

a nám se podařilo odchytit a nechat vykastrovat okolo 50 koček a kocourů. Efekt je nezpochybnitelný, kastrací se zamezí nekontrolovanému

množení a tím i utrpení nechtěných koťat, která většinou podlehnou nemocem, hladu, zimě nebo predátorům. Navíc se nám podařilo pro veškerá odchycená koťata a pro poměrně velký počet dospělých zvířat zajistit bezpečné domovy. Tahle činnost má smysl a my obě jsme rády, že se na zlepšení podmínek koček „nikoho“ můžeme podílet. Pokud by se našli další ochotní dobrovolníci, jsou vítáni, protože naše možnosti jsou také limitované. Jestliže se někde vyskytuje kočka nebo i skupina koček, které nikomu nepatří, nebuďte prosím lhostejní a oznamte nám to. Půjde-li to, alespoň zajistíme kastraci a nebudou se nám tvořit kolonie polodivokých koček. Pomoc nabízíme také těm, kteří nemají své domácí kočičky kastrované a potřebovali by pomoci třeba s převozem na veterinu nebo jakkoli jinak. Nyní před zimou je ideální doba na kastraci jak dospělých koček, tak jarních koťat. U koťat platí, že kočička se dá kastrovat okolo 6.–7. měsíce, kocourek o dva měsíce později.

Prosíme vás, buďte zodpovědní a kastrujte, zkvalitníte tím svým zvířatům život, budou vyrovnanější a zdravější. A nebojte, myšky budou chytat i po kastraci.

Najdete nás prostřednictvím FB nebo na telefonních číslech 607 264 392, 728 108 346.

Jitka Zvonárová

Vernisáž Rity Staňkové

V sobotu 14. října proběhla v prostorách společenského sálu Městské knihovny v Nýrsku vernisáž Rity Staňkové.

Úvodního slova se ujala sama autorka, která krátce popsala svou cestu k výtvarnému umění, a zároveň přivítala i zástupkyně Centra Bazalka, stacionáře pro těžce postižené děti v Českých Budějovicích, jemuž se rozhodla výtěžek z celé akce věnovat. Program byl obohacen také pěveckým vystoupením Ludmily Aschenbrennerové s klavírním doprovodem Romany Schuldové. Výstava zahrnuje především obrazy šumavské krajiny tvořené akvarelem a perokresby staré městské zástavby Nýrska, Klatov i Plzně. Díky bohaté účasti se na dobrovolném vstupném vybralo 6 890 Kč a k této částce budou po ukončení výstavy přidány i peníze utržené ze samotného prodeje obrazů.

Všem návštěvníkům vernisáže děkujeme za jejich příspěvky a ostatní zveme na prohlídku do společenského sálu. Prodejní výstava potrvá až do 15. prosince.

Anežka Staňková

SPORT

Životní jubileum

V sobotu 21. října oslavil 85. narozeniny bývalý ligo-vý rozhodčí Jan Jiřík. V roce 1946 se jeho rodiče přistěhovali do Nýrska a osídlili tady pohraničí. Po celou dobu byl fotbal jeho život. Začínal s ním už jako žák, hrál za dorost i muže Okuly Nýrsko. Po operaci

obou kolen se dal na dráhu rozhodčího. Za svoji kariéru odřídil cca 1 350 zápasů. Patřil mezi 32 nejlepších rozhodčích v Československu. Mimo jiné se pyšní Cenou Dr. Václava Jíry, jež je každoročně udělována osobnostem, které se významně zasloužily o rozvoj českého fotbalu. Dnes je nepostradatelnou součástí A-týmu FK Okula Nýrsko, zastává pozici hlasatele a nevynechá ani jeden zápas.

Proč jste si vybral fotbalovou kariéru v Nýrsku?

„My jsme byli obyčejná rodina a v Nýrsku byli obyčejní lidé. Bylo nejsnazší, abychom tu sportova-

li - stačil jeden míč a my jsme hráli. Už v roce 1947 jsem se tu zapojil do Sokola (později DTJ, Rudá hvězda Okula, až dnešní název). Byl jsem rád ve větším kolektivu. Hrál jsem také tenis, řekl bych, že dobře.“

Tenis vás nezaujal?

„Tenkrát mě přemlouval vynikající tenista pan

pokračování na str. 21

Motlík, abych po vojně začal hrát tenis, ale já jsem radši do kolektivu, a tak celá moje kariéra tu byla fotbalová, od žáků až po staré pány, trénoval jsem dorost, žáky. Rozhodovat jsem začal po druhé operaci menisku. A tam jsem dosáhl opravdu pěkného výsledku. Dostal jsem se až do první ligy. Patřil jsem mezi 32 nejlepších rozhodčích v Československu. To byl můj největší úspěch.“

Co vás vedlo ke kariéře rozhodčího?

„Byl jsem po těch operacích a chtěl jsem ještě běhat na zeleném trávníku, nic jiného mě nenapadlo. V té době rozhodčí nebyli tak objektivní. A hlavně vojáci. To mi k tomu vedlo. Hlavně také zdraví a byl jsem velmi citlivý, chtěl jsem se dostat co nejvýš. Pamatuji si, že po první operaci menisku v roce 1961 mě jeden pán z krajského fotbalového svazu přemlouval, abych se dal na rozhodčího. Dnes toho lituji, protože jsem mohl dosáhnout ještě lepších výsledků. Věřím tomu, že bych patřil mezi mezinárodní rozhodčí.“

Máte to tu, na nýrském hřišti, rád?

„Kam se podívám, je za mnou vidět moje práce. Doba, kdy jsem byl funkcionářem. Sponzoroval jsem vybavení kabiny rozhodčích. S Jirkou Rendlem jsme dělali stoly pod pergolou. Kam se podívám, je tu vidět moje práce. Jsem nýrský občan, jsem patriot.“

Dále mi také dělá radost moje rodina. Mám syna a dceru, obě děti bydlí v Plzni a panují mezi námi moc dobré vztahy. Mám krásná vnoučata, vnučka bude doktorka, kardioložka, druhá bude zubařka. Jsou opravdu vynikající, velmi dobře se učí. Pak mám ještě dva vnuky, jsou také moc šikovní.“

A jak vidí pana Jiříka předseda klubu FK Okula Nýrsko Karel Kalivoda?

„Já jsem ho jako hráče nezažil, znám jeho hráčskou kariéru jen z vyprávění mého táty. Samozřejmě jsem ho vnímal v jeho největší slávě, protože se dal na kariéru rozhodčího, a pamatuji si na ta utkání jako kluk, kdy pískal a kdy to dotáhl až do první ligy. Pro naši generaci to byla od začátku naší kariéry opravdu osobnost. Málokdo v tomto regionu pískal první ligu, takže kdykoliv se potkáme, tak mě moc baví poslouchat jeho vyprávění – kde a co zažil, jaké hráče trénoval, jaká utkání pískal. Po skončení téhle kariéry se začal zajímat více o náš klub. V tu dobu jsem byl už i já postupem času ve vedení klubu. Nejvíce nám pomohl, když jsme postavili nové kabiny. Vzal si na starost vybavení sekretariátu a přispěl na to ze svého opravdu velkou částkou peněz, vybavil to. Vždycky měl k Nýrsku pozitivní vztah a vždycky nám pomáhal. I v jeho věku dodnes se mnou jezdí na zápasy – jak na všechny venkovní, tak nevynechá ani jediný domácí, na domácích zápasech nám dokonce dělá hlasatele.“

Jak vnímají pana Jiříka v kabině?

„Pro mužstvo je takový psycholog. I pro mě jako pro trenéra byl vždycky dobrý psycholog, protože ví, že život není jen o jednom zápase. Když se nám to povede, všechny nás vychválí, od trenéra až po posledního hráče, ale když se nám to nepovede a nehrajeme dobře, tak má na to jednoduchou odpověď „Hráli jsme to, vem to d'as, za týden to hrajem zas“ a tím nás postaví zpátky do reality a všichni si uvědomíme, že ten zápas je za námi, a i když dopadl špatně, tak opravdu se nic neděje a za týden se na tom hřišti zase sejdem. A ještě něco pikantního na něj prozradím. Nemá rád, když někdo o rozhodčích říká, že pískají. Vždycky mě opravuje a neustále opakuje, že on zápasy vždycky řídil, ne pískal!“ (smích)

„Do dalších let mu přejeme touto cestou hlavně pevné zdraví. Kromě fotbalu je jeho velkým koníčkem jízda na kole, tak i mnoho kilometrů s úsměvem na rtu!“ dodává Karel Kalivoda, předseda klubu FK Okula Nýrsko.

Aneta Kalivodová

Chcete, aby vám přišly Nýrské noviny každý měsíc na váš email?

Stačí zaslat email s žádostí na ic@mestonyrsko.cz.

KALENDÁŘ AKCÍ LISTOPAD 2023

KDY	ČAS	NÁZEV AKCE	VSTUPNÉ	MÍSTO KONÁNÍ
-----	-----	------------	---------	--------------

DLOUHODOBÉ AKCE

14.10. - 15. 12. dle provozní doby MěK	PRODEJNÍ VÝSTAVA OBRAZŮ RITY STAŇKOVÉ výtěžek poputuje na podporu Centra BAZALKA	dobrovolné	sál MěK
24. 10. - 26. 11. So + Ne 9:00-12:00 13:00-16:00	JAN AMOS KOMENSKÝ výstava, pořádá MKH	30 Kč, důchodci a děti 15 Kč, rodinné 70 Kč	MKH

JEDNODENNÍ AKCE

2. 11.	18:00	PULÁNKOVI přátelské posezení pamětníků manželů Pulánkových pořádá MKH	50 Kč	sál MěK
3. 11.	18:00	LAMPIÓNOVÝ PRŮVOD pořádají manželé Vyskočilovi	-	Květinka Lenka Vyskočilová
4. 11.	19:00	PRVNÍ PRODLOUŽENÁ tanec a společenská výchova	150 Kč	KD-DDM
8. 11.	17:00	PŘÍRODNÍ ZAHRADE přednáší Věra Dvořáková pořádá ZO ČZS	dobrovolné	moštárna
9. 11.	18:00	KOLUMBIE cestovatelská beseda Jany Dvorské pořádá MKS	70 Kč	sál MěK
10. 11.	16:00	KAŠTANOVÁNÍ hrátky s kaštany v případě nepříznivého počasí v sále MěK	-	u městské knihovny
22. 11.	17:00	ZÁŽITKOVÉ ZAHRADE RAKOUSKA zahradně-cestovatelská přednáška pořádá ZO ČZS	dobrovolné	moštárna
22. 11.	19:30	VARHANNÍ KONCERT u příležitosti renovace varhan pořádá Město Nýrsko	dobrovolné	kostel sv. Tomáše
24. 11.	19:00	ANI O DEN DÝL! bláznivá komedie předprodej v IC Nýrsko, pořádá MKS	350 Kč	KD-DDM
25. 11.	19:00	DRUHÁ PRODLOUŽENÁ tanec a společenská výchova		KD-DDM
30. 11.	16:00	1. ADVENTNÍ ČTENÍ PRO DĚTI čtení pro děti s výtvarnou dílnou pořádá MKS	-	MěK